

Dom upokojencev Sežana

DOMSKE

KULTURNE DROBTINICE

P O L E T J E 2015

KULTURA, KULTURNI DOGODKI, OPOMNIKI, NOVIČKE... v Sloveniji in v našem Domu - tukaj so, ponovno!

Pa pričnimo na začetku leta.

Dan kulture, slovenski državni praznik, 8. februar, smo v DU Sežana zaznamovali v okviru tedenske skupine za samopomoč, ki jo vodi delovna terapevtka, ga. Tanja Renčelj. Program je nastajal spontano in sproti, le nekaj več stanovalcev Doma, ki jim je poezija blizu, je bilo povabljenih.

Prišla sta tudi ga. Jasna Vodeb in g. Anton Krnel, ki sta doživeto in tekoče zrecitala Prešernovo Od železne ceste.

gospa Jasna in
gospod Anton,



navdušena recitatorja
odlična interpreta

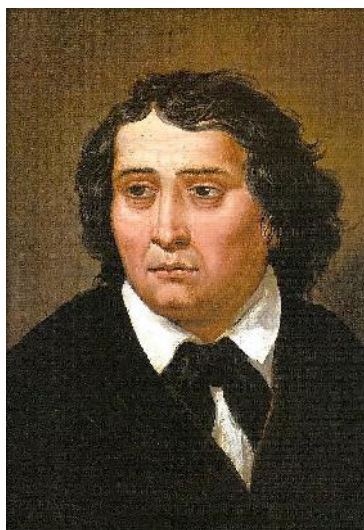
Slišali smo tudi Zdravljico, ki jo je brez posebnih priprav na nastop zelo poznavalsko interpretirala ga. Jasna.

Sledil je pogovor o pesniškem jeziku in umetelni obliki, ki Prešerna dela tako enkratnega, s tem pa tudi največjega slovenskega pesnika. Zaradi vsebine je več kot primerna slovenska himna. V njej pesnik najprej slavi vino, ki ga Slovenci cenijo zaradi njegove moči, da prežene skrbi in budi upanje. Po vrsti s ponosom nazdravi še naši deželi in njenim prebivalcem, željnim svobode in neodvisnosti. Potem imenuje lepe Slovenke, ki so vedno rojevale junaške, domoljubne sinove, pripravljene braniti domovino.

Najpomembnejša, najbolj revolucionarna je 7. kitica, ki slavi vse tiste narode, ki si upajo zagovarjati mir na svetu, svobodo za zatirane in sožitje med sosedskimi narodi.

V zadnji kitici (kot navedeno) se še sam postavi v vlogo etičnega humanista in preprosto dvigne čašo za vse srčno dobre ljudi sveta!

Nazadnje še, prijat'li,
kozarce zase vzdignimo,
ki smo zato se zbrat'li,
ker dobro v srcu mislimo.
Dokaj dni
naj živi
Bog, kar nas dobrih je ljudi!



Saj ne boste verjeli, ampak gospod Anton Krnel se je spomnil še ene Prešernove!
Na pamet in odlično je zrecitiral romanco Učenec. Besedilo je popolnoma ustrezalo času, Prešernove mu dnevu (obletnici njegove smrti 7. februarja 1849) in bližajočemu se Pustu.
Za pokušino le zadnja kitica Učenca:

»O, predpust, ti čas presneti,
da bi več ne prišel v drugo!
Si omožil dokaj deklic,
in med njimi mojo ljub'co,
mlado deklico nezvesto,

lepo Reziko nemškuto,
za katero rad dal bi
kri, življenje, svojo dušo. -
Da si z njo mi ti omožil,
oh, to je največje hudo!« -

Naš odličen pevski zbor pod
vodstvom delovne terapevtke
Tanje nam je zapel.

Domske pesnice so dodale svoja
pesniška besedila.

Ga. Doroteja Svetina PRIŠEL JE DAN

Prišel je dan
za dobre želje
vsem, ki ste tu
na ta dan.

Včasih je tihi dan
in tudi tihi večer
sliši se samo pesmi
drobnih ptic
iz daljnih poljan.

V mislih se obrnimo nazaj
v ta naš prelepi domači kraj.
Sedaj naj srce govori
kar čutilo je dolge dni.

Kadar bo hudo
ozrimo se v nebo
dokler seže nam oko
naj nam mir prinese
vse lepo.

Ga. Doroteja je napisala tudi Pozdrav prijateljicam!:

V našem Domu v Sežani deluje skupine, ki se imenuje »Trobenčice«. Vodita jo dve mentorici pristo-
voljki, gospa Mirjam in gospa Eda. Snidemo se vsak torek ob 16. uri. Smo starejše žene od 80 do 90
let. Veliko se pogovarjamo, ugibamo in tudi kaj naučimo. To urico, ki jo preživimo skupaj, je nekaj
sprostilnega. Včasih tudi kaj popijemo in se posladkamo, telovadimo pa še zapojemo.
Dragi Mirjam in Eda, prav lepa hvala za Vajino delo in trud, da se tudi kaj nasmejemo. Žalostno je pa
to, da nas je vedno manj.

Hvala tudi vsem, ki so se potrudili, da smo danes vsi skupaj.

Vsem lep pozdrav in prijateljski nasmeh.

Trobenčice



V letošnjem letu praznujemo tudi visoke jubileje treh pomembnih ustvarjalcev, doma na Krasu.

150-letnica rojstva arhitekta **Maksa Fabiani**-ja (1865—1962)

arhitekt, urbanist, profesor, rojen v Kobjdilu na Krasu

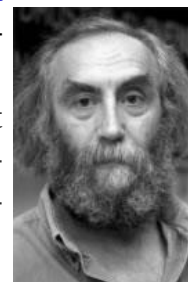
Fabiani je bil eden najpomembnejših urbanistov avstrijske monarhije in inovator v arhitekturi na prehodu iz 19. v 20. stoletje. Plod njegovega dela so arhitekturne stvaritve na Dunaju (palače na Dunaju), Trstu (Narodni dom, palača Bartoli), po njegovih načrtih so uredili popotresno Ljubljano, postavili Prešernov spomenik (1901-1905), zgradili Šentjakobsko župnišče. Po vrnitvi na Kras konec leta 1917 je vodil obnovo štanjelskega gradu, uredil je vrt vile Ferrari, vodil obnovo posestva Fabiani...



Dr. Maximilian Fabiani

70-letnica rojstva pesnika, pisatelja, esejista, prevajalca **Josipa Osti**-ja slovensko-bosansko pesnik, rojen v Sarajevu, od leta 1990 živi v Sloveniji, zadnjih 20 let na Krasu, v Tomaju, kjer je pomemben (so)ustvarjalec kulturnega in občega življenja

Njegov opus obsega več kot dvajset pesniških zbirk, pet proznih del in trinajst knjig esejev in drugih literarnih tekstov. Prevajal je tudi Srečka Kosovela. Je dobitnik številnih nagrad; v Sloveniji je med drugimi prejel tudi Župančičevo in Veronikino nagrado, leta 1994 je prejel tudi mednarodno nagrado Vilenica.



90-letnica rojstva pesnika, pisatelja, publicista, prevajalca, novinarja **Cirila Zlobca** 4. julija 1925 rojen v Ponikvah na Krasu, pokončen Kraševac, čigar rdeča nit pesnenja in javnega nastopanja je največkrat **Ljubezen - do žene in otrok, jezika, rodne grude, domačih ljudi.**

Rodil se je v čas fašizma, ki je zaničeval Slovence in prepovedal slovenski jezik. In ravno to je zaznamovalo in usmerjalo usodo upornega Primorca, ki so ga poleg gorja časa, v katerem je živel, doletele tudi osebne tragedije ob smrti obeh otrok.

Ciril Zlobec je znan zlasti kot pesnik, ki piše lirične, čustvene pesmi. Zaradi njegove občutljive narave, ki je kot tipalka za vse globoke posameznosti človeških odnosov, njegove pesmi prinašajo vse razsežnosti življenja.

Prve pesmi je objavljajl že med vojno. Leta 1953 je skupaj s Pavčkom, Kovičem, Menartom izdal svojo prvo pesniško zbirko *Pesmi štirih*, ki je do danes doživela številne ponatise.

Za svoje književno delo je prejel več nagrad, med drugim Tomšičevo (1956), Prešernovo (1982), Župančičevo (1978) in Veronikino nagrado.

Ob njegovem 90. rojstnem dnevu je izšel izbor njegovih ljubezenskih pesmi *Ljubezen - čudež duše in telesa*, ali kot je sam dejal, je zbirka »Moja duševna avtobiografija«.



Cirilu Zlobcu so se ob njegovem okroglem jubileju poklonili tudi sovaščani v rodni vasi, pesnik pa se je svojim Kraševcem in gostom zahvalil (tudi) z branjem pesmi o Ponikvah.

PONIKVE

Brez šole, cerkve, brez gostilne, s cesto,
ki gre od zmerom mimo, mrk sveta,
pozabljen kraj, vendar prestolno mesto
na zemljevidu mojega srca.

Pobegnil radoveden sem od doma,
da svet in sebe globlje bi spoznal,
kot dober kmet, poln upanja in dvoma,
do dna sem dušo svojo preoral.

Zdaj je vse bližje konec potovanja,
pošteno sem že otovorjen z leti,
kar sem sejal, bom zlahka uspel požeti.

Pogosto se mi o otroštvu sanja,
v moj stari dom me domotožje vrača:
Ponikve, srečna, draga vas domača!

GOSPOD ZLOBEC, ŠE NA MNOGA ZDRAVA LETA!

In presenečenje: gospa **Marjanca Hlavaty - Dunca**, nam je prvič razkrila svojo pretresljivo, močno ljubezensko izpoved. Z dovoljenjem pesnice z veseljem objavljamo dve.

BISERNICA

Poglej, kako je danes
rosno moje oko -
ta hip bo solza moja
še edina
kanila na tvojo dlan.

Edina solza je to,
ki sem v očesu jo hranila
zate
in z njo želim pozabiti
na vse,
na vse pretekle čase.

Ti stisni jo
v svojo dlan
in s prsti vsemi
jo objemi
saj v dlani tvoji zdi se,
da solza ta
je **bisernica** mala.

Ponesi jo z roko v srce -
tam naj počasi - počasi umre.

**NAŠE NAJBOLJŠE ŽELJE ZA ČIMPREJŠNJI IZID
DRUGE PESNIŠKE ZBIRKE!**



Č
E
S
T
I
T
K
E
!

ZAKAJ

Ptica, povej zakaj
si na okno sedla -
danes - ne včeraj
in ne jutri,
zakaj?

Zato ker ti, draga,
danes odpiraš to okno na stežaj -
ne včeraj in ne jutri,
zato.

Saj vidiš,
na to okno sem sedla,
kajti tu za oknom
ljubezen se sliši
in se čuti nje opoj -
dotika se naju obeh.

Poljubov je tisoč -
ne, milijon poljubov je,
objem je močan,
za oknom ga čutiš tu zdaj,
zakaj?

Zato sedla, ti, ptica, si tu -
poljubov najinih je milijon
in opoj -
poljubi povsod so,
so najini in ne tuji.

V srcu je grom,
pesem je v meni
in v tebi,
nad nama je strela.
Midva sva tu ob oknu -
danes - ne včeraj in ne jutri.

Ti, ptica, pojoča lepotica,
si sedla na okno prav tu.
Ostani in svetu zapoj
o ljubezni najini,
naj čuti se opoj.

Zapoj, zapoj.